

K ü l f ö l d.

A svájci kereskedelmi szerződés felmondása.

A svájci kereskedelmi minisiterium a szövetségi tanács elnökénél indítványozta, hogy az 1858-ik évi június 14-én Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést, mely a legtöbb kedvezményt biztosító záradékot tartalmazza, mondják fel. Tekintve a svájci vámpolitikai mozgalmat, az illető körökben azt hiszik, hogy a szövetségi tanács ezt az indítványt elfogadja, de a kérdés két hónap letelte előtt nem kerülhet tárgyalásra s a szerződés, ha felmondják is, még egy esztendeig érvényben marad.

Brassó, jul. 25. Az, hogy Franciaország Coburg hercegnek bolgár fejedelemmé való megválasztása ügyében kiadott török jegyzékre adandó feleletében Oroszország magatartásához fog alkalmazkodni, nem felel meg a valóságnak. Franciaország válaszában ragaszkodni fog azokhoz a feltételekhez, melyeket a berlini szerződés e kérdésre nézve elé szab.

A „Nord” kijelenti, hogy a bolgár kérdés megoldására csak egyetlen eszköz vezethet sikerre, ha t. i. Coburg Ferdinánd herceg jelöltsége mellőztetik. A hatalmaknak a jelöltség tárgyában megegyezésre kell jutniuk Oroszországgal, s e tárgyalásokat sürgősen kell folytatniuk, mert a kérdés égető.

Román lapszemle.

Orbán Balázs se hitte, de nem is álmodta, hogy ő valaha belecseppen a „Gaz.” kegyébe, mint Pilatus a Credoba. Mikor Orbán B. felragadja a Botond híres bárdját és döngeti vele a szabadelvű párt bevételén várának kapuját, nem gondol arra legkevésbé, hogy ő meleg keblű, magyar tulzó kifakadásaival a nemzetiségek tulzóinak malmára hajtja a vizet. Bezzeg, hogy tetszenek Orbán B. nagy és cifra mondásai a Gazetának.

„A hajdan gazdag Erdélyt ma szegény Erdélynek nevezhetjük. Szegény, nemcsak anyagi, s szellemi, hanem erkölcsi tekintetben is, és mindennek Tisza Kálmán az oka.”

„Tudjuk mi is, hogy Kolozsvár városát valamikor kincses Kolozsvárnak nevezték; tudjuk, hogy azok az erdélyi szász kerített városok, melyek a nemzeti fedelmek alatt az átviteli kereskedés közvetítői voltak, gazdag, jómódu polgárokkal dicsekedhettek, de ezenkívül, hogy volt a rettenetes nagy gazdagság a mi kicsiny, hegyes és szép hazánkban, mi nem bírja felfedezni.”

Talán a Decebál maig is keresett hirhedt kincsei lebeghetnek az elégtelenség lelki szemei előtt! A ki ismeri Erdélynek történelmét 1540-től 1887-ig, bajosan fogja felfedezni azt a nagy gazdagságot, melyért Orbán B. és utána a „Gazeta” keseregnek. Talán a Martinuzzi és Castoldo, talán a Mihály viteáz és Basta, talán a Bethlen Gábor, I. Rákóczy György korában folytatott vallásháborúk, talán II. Rákóczy György viharos és szerencsétlen uralkodása, talán I. Apafy Mihály árnyék-uralma alatt, vagy talán a II. Rákóczy F. szabadságharcza alatt, talán ép most száz éve az orosz-osztrák-magyar és törökháború alatt, vagy talán a francziák ellen egész e század második tizedéig folytatott háborúk, avagy talán 1848/49-iki szabadságharcz, az 1854. és 1876/7. évi keleti háborúk alatt gyűjtötte az a kicsiny hegyes, de szép haza azt a rengeteg gazdagságot, a melynek romjain ma Orbán és a „Gazeta” keseregnek. Avagy talán akkor volt Erdély népsége erkölcsösebb, midőn benne három nemzet és két négy keresztény felekezet uralkodott, midőn a parasztnak nem volt szabad gyolcs inget s két forintnál drágább kalapot hordani; midőn törvénybe ígletták, hogy gondolja meg az ő származásának alacsony voltát.

Ezekben az időkben állott jobb lábón a közérköcsiség? Hát az már régi dolog, hogy az öreg ember Horacius szerint szereti dicsérni a rég eltelt idöket; de mi nem tartjuk olyan aggasztánnak sem Orbán Balázst sem a „Gazetát”, hogy már elfelejtették volna annak a független Erdélynek a történetét. Különösen nem tetszik Orbán Balásznak, hogy néhány erdélyrészi kerület a királyhágotulri részekből szerezett és választott magának országos képviselőt; a mi miatt aztán néhány erdélyrészi függetlenségi párti képviselőjelölt vagy teljesen elbukott, vagy a Királyhágon túl kapott magának kerületet.

Ez aztán magától érthető, hogy a Gazetának is épen így tetszik, a ki ma is az öreg Cserei kronikájának ama szavait tartja szent írásnak, hogy Erdély minden veszedelme Magyarországból származott, s a mi épen úgy nem igaz, mint az, hogy Erdély valaha roppant gazdag volt s ma szegény Tisza K. miatt.

Még inkább tetszik a Gazetának az, hogy Orbán B. szerint a románokat zsandárok és katonák között

vitték a választási helyekre, igen természetes, hogy szabadelvű kormánypárti képviselő jelöltekre kellett szavazniuk. Au fostu dusi cu forta la urnă. Erőszakkal vitték az urnához. Ez ugy megtetszett a Gazetának, hogy rögtön megbocsátotta Orbánnak azt a bűnét, hogy ezelőtt két évvel az országgyűlésen a román lapok ellenyendörgöttek.

Már mi csak azt mondjuk, hogy kár volt ugy sietni az absolutioval, mert Orbán Balázs nem kéri magának ezt a kitüntetést oly tulzó nemzetiségi laptól, milyen a Gazeta.

Nem is válnék javára Orbánnak ez a „Gazeta” kitüntetése, mert aztán belőle is fehérholló lenne. Ez egyszer a szélsőségek érintkeztek és ez szolgáljon tanuságul az országos függetlenségi párt derek tagjainak, hogy nem jó a tüzzel játszani, nem kell a szöböm-bákkal dobálózni.

A függetlenségi párt és a román tulzók egy gyékényen ugy sem áruhatnak; minek tehát álpörtékát adni hitelbe a román tulzóknak? Ugy se fizetnék azt soha meg. Előbb-utóbb ezt a feleletet kapnák tőlük: „Frate, frate dar brandiă pe bani.” Annyi pénze pedig még a hajdan gazdag Erdélynek sem volt, nem hogy a mostani szegénynek vagy épen a függetlenségi partnak lenne, a mivel brándiáját-turóját kifizethetnék. Ennek a turónak az ára: Erdély uniójának felmondása. Kell-e, tesszik-e?

Czenka Iji.

A brassói ág. hitv. evang. magyar esperesség közgyűlése.*)

Megyénk ezen legújabb intézménye, az evangélikus magyar esperesség, folyó július hó 20-án a helybeli magyar evangélikusok templomában tartotta rendes közgyűlését nagytiszteletű Moór Gyula egyházmegyei főesperes elnökle, a papság s az egyházközségek világi küldötteinek — mintegy 40 tagnak — jelenlétében. A milyen igazi lelki örömmel győződünk meg a jelenlévők érdeklődéséről, melylyel egyházi s ezzel szoros kapcsolatban levő nemzetiségi ügyeik iránt viseltetni kezdenek, épen annyira sajnálkozunk kell az apáczai ev hitközségnek meg nem magyarázható és soha nem indokolható azon magatartásán, melyet anusitanak ezen már törvényes alapon álló magyar egyházmegyével szemben. Sem a pap — ki közbe legyen mondvá az egyház alesperese — nem jelenik meg a gyűlésen, sem küldöttek által nem képviseltetik azon egyháznál, hanem oldalba rugva megyei magyarságunk ezen szent intézményét vakon megy a falnak.

A gyűlés a legszebb rendben folyt s hangsúlyoznunk kell, hogy bár néhány kényesebb természetű ügy tárgyalatott, a határozatok egytől egyig mind egyhangulag hozattak.

Tárgyai közül első helyen kell megemlitenünk az esperesi jelentést, melyben a legközelebbi mult esperességi közgyűlés óta történt események, az egyes egyházak bel- és küllete, erkölcsi s anyagi alapota, a papság helyzete s viszonya az egyházakhoz, az ifjúság erkölcs-vallásos nevelésének, tanításának mikéntje stb. olyan szép egymásutánban s élélő megvilágításban adatnak elő, a milyent csak nt. Moór Gyula főesperes ur szorgalmas tanu-mányozása, és igazságszeretete állíthatott össze. A jelentésben felsorolt egyházi s tanügyi bajok, hiányok orvoslásának eszközlése a főesperes ur elnökle alatt egy hat tagu bizottságra lett bízva, mely bizottság igen helyesen arányos számban papok és tanítókból — a világiak sem hagyatván ki — állíthatott össze. A jelentés ki fog nyomtatni, előre is ajánljuk az ügyünk iránt érdeklődők figyelmébe.

Egy másik fő tárgya volt e közgyűlésnek a hosszufalusi ev. egyház kérvénye az egyházi község fűrészmezei részének önállósítása iránt. Kimutatván kérelmező egyház, miszerint rendelkezik az önállósításra a törvény által megkívánt kellékekkel, a fűrészmezei leányegháznak önállósítása határozattal emeltetett s a határozat helybenhagyás végett főtisztelendő Czékus István püspök nrhoz felterjesztetni rendeltetvén, az önállósított egyház további rendezése az esperességi elnökségre bízott.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület központi választmányának átirata, melyben az esperességünkben eszközözlendő segélyezésről értesít, hazafias örömmel s köszönettel vétetett tudomásul a minek tolmácsolására az elnökség gelkéretett.

A hegyaljai ev. egyházmegyei tanítótestület kérvénye, melyben a felekezeti tanítók fizetéseinek a törvény értelmében leendő rendszeresítését, az ötödéves pótlék életbe léptetését és a nyugdíj jogosultságnak 40 ról 30 évre leendő leszállítását kérelmezik, esperességünk által a legkészségesebben fogadtatott el s utasítottak a kerületi képviselők miszerint e folyó évi augusztus hó 10 5 következő napjain Miskolczon tar-

tandó kerületi közgyűlésen munkáljanak közre a hegyaljai tanítótestület méltányos kérésének megtestesítésére.

A miskolczi ker. közgyűlésre az egyházmegye képviselőikül ifj. báró Edelsheim Gyulay Lipót ömeltóságát, n. Moór gyula főesperes, továbbá Elischer József kerületi főigazgató, Rombauer Emil főreálisk. igazgató és Deák Sándor lelkész urakat választá meg.

A magyar protestans tudományos társaságnak rendes tagja lett ezen esperességünk is; továbbá megtették a szükséges lépések a körlelkészségek felállítására tárgyában, kiknek hivatásuk leendő az erdélyi részekben szórványosan lakó magyar evangélikus hívek gondozása.

Egyéb kebli ügyek elintézése után az átiratok rendén tárgyalatott az apáczai ev. hitközségnek egy körlevele is, melyet megküldött pár nappal azelőtt minden megyei ev. egyházközségnek felhíván őket hogy az általuk kitűzött s a brassóvármegyei evang. magyarság lelki és testi boldogságát egyedül biztosító zászló alá sorakozzanak.

Ezen ügygyel ma szándékosan nem foglalkozunk, reá kerül majd erre is a sor.

A délelőtti gyűlés végén ig n kedélyes társasébed volt a „Zöldfa” című vendéglo kertjében, melyet kedélyesen fűszerezett a jbr. Edelsheim Gyulay Lipót ömeltóságára, Czékus István püspök ur főtisztelendőségére, magyar esperességünkre (hasonlatba téve ezt a bolgár viszonyokkal) stb.-re mondott jól átgondolt pohárköszöntők. S ha egy kis felleg fel nem tűnik a láthatáron, mely vihart nem pedig esendést való hozandó, tovább is ott maradánk, így azonban láttunk komoly dolgunk után s egy akarattal egy lélekkel folytattuk a gyűlést este fél 7 óráig, s akkor, mint a kik munkájukat jól végezték azzal váltunk el, hogy a brassói magyar esperesség, mely már megis kereszteltetett, él és virágzik és virágozni fog örökké.

Ugy legyen!

Én.

A honvédségi szállítások.

(Vége.)

De a kérdéses ügyben az ez időszertint fennálló s néhány évre kiterjedő, a tartalék készletek és népfölkelési szükségletek beszerzéséből keletkezett rendkívüli viszonyokat is figyelembe kell venni.

Eddig ugyanis a honvédség csak azon készletekkel bírt, melyek mozgósítás esetében a kivonuló csapatok első teljes felszerelésére megfelelnek, azon készletekkel, mely a tényleges háború esetére beálló fogyaszték első pótlására igényeltetnek, nem rendelkezett, mert a jelentékeny beszerzési költségre a fedezet hiányzott.

A népfölkelési törvény meghozatalával azonban, a népfölkelésnek felszerelésével a hadi tartalék készletek beszerzése is törvényhozásilag engedélyeztetvén, az e czélakra történt beszerzések az eddigi készleteket némely tárgyaknál megkészsereztek, a mi különösen a lábbeliéknél felmerült, mert eddig a mozgósításhoz kivonuló honvéd két pár bakancscsal volt ellátandó, mihez minden honvéd után a rendszeresített hadi tartalék készletképen még egy pár, továbbá minden népfölkelőre is egy párt számítva a most beszerzett készlet fél millió pár bakancsot meghalad, s így van ez e gyalogsági és lovasági szíjzatonál is, melynél a népfölkelési gyalogságnak és lovaságnak szükségleteivel s a tartalék készletekkel a raktári állományok jelentékenyen felszaporodtak.

Ezen készleteket teljes mennyiségben kell fenn tartanom, melyekből az évenkénti fogyasztásra felhasznált mennyiségek azonnal pótolandók.

Tekintve azonban a lábbelik és szíjzatonok nagy készletének béke idejében 20—25 éven is túl terjedhető fogyasztását, s hogy már most is némely készletek közel tíz évig vannak raktárolva, ezen cikkeknek további varrott állapotban beszerzése több évre felüggesztendő, és a készletek csak kiszabott állapotban lesznek megrendelhetők, mert a túl hosszúra terjedő raktárolásnál a fonál elszárad, a varrás elfeslik, s különösen a bakancs talpa első viselésnél elválk, mire való tekintettel már most is a hadi tartalék feljében beszerzendő bakancsok nagy része csak kiszabott állapotban rendeltetett meg, mert a varrásra már begyakorlott országszerite készségesen vállalkozó számos iparosok által a varrás rövid idő alatt eszközölhető.

Ezen körülmény a kisipar vállalkozásánál különösen figyelembe veendő, mert a legközelebbi 5—6 évben rendes viszonyok közt kész munka megrendelésére kiláást alig nyújthatok, s a mozgósítás esetére szükséges szállítmányok bizonyos mérvű biztosításából sem lehet eltekintnem.

A mennyiben tehát az iparkamarák ily feltételek

*) Tárgyalmaz miatt készt.

Szerk.

mellett a kisipar vállalkozását szervezni képesek, azt készséggel elfogadom, de a szállításra a kis iparosok közt is a szabad versenyt kell fenntartanom, miután egy vidéket a másik rovására kedvezményben nem részesíthetnek s ennél fogva a szerződés lejártával az újabb vállalkozás ismét csak nyilvános pályázat útján lesz eszközölhető.

Kelt Budapesten, 1887. július hó 7-én.

Fejérvári,
honvédelmi miniszter.

A „Kronstädter Zeitung“ s a református templom.

A „Kronstädter Zeitung“ három közelebbi (161—163.) számaiban a reformáltak templom-építési ügyével foglalkozik. Miután a 160-dik számban a városi képviselő elutasító határozatát közli, jónak látja még két számon át igazolni akarni azt. Se időnk, se kedvünk a Kronstädterrel e tárgyban szót folytatni. De az általa vastag cynizmussal felsorolt valótárságokra és ferdítésekre nem tehetjük, hogy megjegyzéseinket meg ne tegyük. Hogy mi volt a templom-helyért való kérelem elutasításának alapja, arra minden értelemmel és belátással bíró emberre nézve elég felvilágosítással szolgál a képviselő-testület határozatának már előre könyv nélkül tudható kuriális stílusa: „Punkt 9. Dem Gesuch des Bartholomaer Presbyteriums — —, wird Folge gegeben und demselben 150 fl. bewilligt.“ „Punkt 14. Dem Gesuch der ev. ref. Kirchengemeinde — —, wird nicht Folge gegeben — —.“ „Punkt 15. Das Gesuch der unitarischen Tochtergemeinde — —, wird abgewiesen — —.“ Felesleges volt még ezenfelül két számon elferdítések által provokálni akarni bennünket. Hanem, ha a Kr. Z. úgy akarja, ám legyen! állunk elébe.

Helyre kell igazítanunk legelőbb is a Kr. Z. azon nagyon téves bevezetését, mintha a ref. templom-építési mozgalom 1804-ben kezdődött volna. Mert megindult az már régen a 17-ik században, a mikor az 1680 dik évi törvényezik egyenesen azt rendeli, hogy a kálvinisták, vagy bolonyai orthodoxoknak templomuk és szabad vallásgyakorlatuk legyen, kiknek 30 nap alatt templomnak alkalmas helyiséget kell adni, s mindazok, a kik azon felekezeten vannak, a szokott egyházi tartozást saját papjuknak fizessék. És így az ő templomhely-adási kívánságuk nem valami alap nélküli jogtalan követelés, hanem hazai törvényeken alapuló legmértányosabb jog és igazságos kívánság; a melynek évek során át való czélzatos kijátéka nem őket, hanem azokat gyalázza meg, a kik ezt törvényeink tiszteletben tartása helyett tenni nem átalították. Ezen jogos követeléseknek adtak kifejezést 1804-ben is. De nagyon tévesen informál a Kr. Z., midőn úgy terjeszti elő ezen körülményt, mintha a helybeli tanács százados politikáját megváltoztatva, most törvényes követeléseket kielégíteni hajlandó lett volna. A tényállás ez: A tanács feleletében — hogy mi czélból, most nem vizsgáljuk — azt kívánta, hogy adják be, hány lélekszámuk van s hol van a városon oly hely, a hol a reformáltak templomozása se egyeseknek, sem a közönségnek alkalmatlan nem lenne; s mikor a reformáltak mindezt megtették, s templomhelyül az akkor egészen félre elrejtett helyen levő, romladozott szijgyártó bástyát jelölték ki, szóról-szóra ezt feleli: Das hiesige Publicum hat schon vor mehreren Jahre seine Willfährigkeit, die Gottesverehrungen der Helvetischen Confessions-Verwandten zu befördern dadurch bewiesen, dass es diesem sich hieselbst aufhaltenden Religionsverwandten freywillig die hiesige Spitals-Kirche zur feyer ihrer Gottesdienstlichen Handlungen bewilligt hat. Eben so wilig wird ihnen der Magistrat dermalen die Erlaubniss zur Erbauung einer Kirche ertheilen, sobald sich die Bittsteller über einen hinlänglichen Foad, diesen Bau ohne Bebürdung der Contribuenten zu bestreiten, nicht minder auch ihren Geistlichen anständig zu unterhalten stanthaft werden ausgewiesen haben; da die ausgewiesene Anzahl der sich zu dieser Kirche bekennenden Seelen grösstentheils aus Eheweibern anderer Glandens-Gemeinden besteht, bey welchem es auch auf die Ehe-Männer ankommen dürfte, ob sie zur Unterhaltung eines Geistlichen beytragen wollen. Vagyis más szóval: a tanács bizony nekik templomhelyet adni nem kíván, hanem annak építését a lehetőleg megakadályozni, és pedig a következő módon: elsőbbség nem engedi, hogy az építés a tagok megrovásával történjék, s azután, ha a templomot fel is tudnák építeni, de ha a leendő pap eltartására elegendő állapot nem tudnak mutatni: akkor ez okon fogja azt megakadályozni.

(Folytatása következik.)

Nyílt levél

Harmath Lajoshoz a „rendőri és kórházi“ botrány ügyében.

Kedves barátom!

Megvallom, jobb szeretném, ha nem ketten oldanók meg e kérdést. Tudnod kell, hogy nekünk, akár mint a nyilvánosság embereinek, akár mint olyanoknak, kik néha írni is szoktunk: közünk van a közhatalóságok cselekedeteit ellenőrizni, sőt talán számon is kérni.

Ez itt Brassóban szokatlan lehet, de jog ez, melyet sem az angol, sem a francia, sem a fővárosi magyar közélet soha kétségbe nem vont. A sajtó nem kisebb hatalom, mint a rendőrség, és ha a rendőrség nem áll hivatásának színvonalán, ha jogainkat sérteti és főként akar helyezkedni, meg kell mutatnunk, hogy nem mi vagyunk ő érettek.

Azért ime, nagyon megleptél, hogy a rendőrség ügyét neveddel indentifikáld! Te, kedves barátom, kartársaink között egyike az előkelőbbeknek! Az ügyvéd, kiről privát érintkezéseink köréből csak minden jót mondhatok! — mondom, te tollat veszsz és neveddel akarod a Lőrinczy kisasszony affair-jét földni!

Hát miért? Hát vajjon nem a rendőrség közkötelessége leendett, — ha van mivel, védeni önmagát? Hát nem kellett volna közleni a rendőrkapitányságnak saját sisakja alatt okait, jegyzőkönyveit és orvosának látleletét?! Miért hogy kell annak egy Eviradnus, ki ügyében szepőlten nevét lathatja vesse?! És éppen te! Miként jutsz hozzá, védelmedbe fogadni egy reád indifferens ügyben a rendőrséget?

Bevallom, „Veridicus“ alatt én irtam a kérdéses közleményt, és megbecsülöm magam azzal, hogy most neked saját nevemen felelek.

De, kedves barátom, én a Lőrinczy kisasszonynak védője vagyok; prókatori eskütől kötelezett ügyvéd, a ki minden jogos eszközzel kényszerítve érzem magamat, védenem ügyét előre vinni; és mert a Lőrinczy Czezil esetében a közszabadságot, a szabad mozgást és a női becsületet láttam megtámadva — mely már aztán ily keretben egyszerre közügy is — pro bono publico irtam arról a „Brassó“-ban.

Gondolom, mindketten egyforma jól tudjuk, hogy mindaz, a mit akkor közöltem, nem olyas karakterű, melyet te, kedves barátom, mint privatus elbírálnál; azt pedig sem rólad, sem a rendőrkapitányságról fel nem teszem, hogy a „Brassó“ 82. számában irt leveledet mint vallott ügyvéd irtad volna! Mert ez egyszerűen formailag is lehetetlen, anyagilag is lehetetlen.

A rendőrség közjogi állása tudjuk, hogy minő. Az tisztázhatja a bűnügyi uton magát, vagy nyilatkozhatik tárgyhíven. De mihelyt Harmath Lajoshoz mint ügyvédhez folyamodnék, — lemondana mindazon előnyökről, melyekkel pedig mint erkölcsi testület, mint organikus közhatalóság, jelenleg bír.

De nem folytatok szóvitát; tudom, egyikünk czélja sem az, hogy az ügy elposványosodjék és ezért rövid leszek; és általában csak annyit, hogy ha elolvassod ujlág cikkemet, be fogod látni, mikép objektivitás hiányáról nem panaszkodhatok. Hát van abban bántva személy, név, vagy valakinek becsülete? Nincs bizonyára, és én arról sem tehetek, ha a rendőrség „Veridicus“-nak oly anyagot szolgáltat az írásra, melyet a jog és törvény minden államában önkénynek és brutalitásnak keresztelnek!

Te legjobban tudod, hogy a Lőrinczy Czezil privát szabadsága ép oly drága önmagának, mint az enyém és tiéd nekünk; tudod, mert jeles jogásznak ismerlek, hogy a magyar alkotmány nem kevésbé szentnek tekint mindnyájunk szabad mozgási jogát, és csak merő félrevezetéssel, állítasz olyanokat, hogy most reggeli 5 órakor — éjjel lenne. Még a löcsei kalendáriumot is reggeli 4 órakor az alsó sétatérre igen jól lehet olvasni. Tehát ha éjjelről szól a főkapitányi tilalom, az nem lehet azonos a július 15. reggeli 5 órával, mikor Előpatakon, Tusnádon, Málnáson az emberek ezrei már kurát isznak és midőn mi itthon javában sétálunk.

És légy továbbá biztos, hogy ily szabályrendelet Brassóban nincs is. Mutasd meg, kedves barátom, azoknak, a kik informáltak, az 1879. évi rendőri törvény 10. §-át és látni fogod, hogy azzal a bizonyos statutummal minő cizfrán fognak állani.

És én mondhatom őszintén és nyíltan, hogy nem „támadtam“ meg a rendőrséget, e szó valódi terminológiája szerint. — Hisz azt tehettem volna a Csergődi-féle famózus esetében, az agent provokateur szerelmes kellneket esetében, és tehettem volna akkor, a midőn egy év előtt e lapnak rendes dolgozó-társa valék. De nem szeretek huzalkodni. Ám a Lőrinczy kisasszony esete lázító eset, kedves barátom, és arra

figyelmeztetek, hogy a brassói királyi törvényszék büntető tanácsa e hó 14-én rendes tanácsüléséből hivatalosan ártírt a megye alispánjának és a város polgármesterének, egy bűnügyi végtárgyaláson a rendőrségi közegek ellen sajátos dolgok merülve fel. Avagy azt gondolod, hogy a királyi törvényszék is rosszul lett volna informálva és nemes hévtől elkapatva!?

Kedves barátom! Megnyugtatom lelkiismeretedet azzal, hogy a rendőrség semmi „otromba törvénysértést“ el nem követett volna, ha Lőrinczy Czezil nővére, Markovitsné Janka, vagy főnöke Csiki Miklós házábanál általuk gyógykezeltetni engedte vala. Erre több ízben felkértem, de eredménytelenül.

A szabályrendelet kényszergyógyítást azokkal szemben, kik arra sajátjukból képesek, nem ösmer.

De hát nem ez itt a lényeg. Ha erkölcsnemesítő indokok vezérelék a főkapitányságot, azt jobban elérhette azzal, hogy a Lőrinczy kisasszonyt övének viszaadja, kik mindenre készen nyilatkoztak, sem mint ha rendőri hatalommal kórházra vetteti.

Ennyit nagyjában.

A vizsgálat irodám részéről megkérétt.

Várjuk el ezt. Én záradékol neked, kedves barátom csak annyit mondok, hogy a brenorrhoe-ra 6 éves leánykánál is vala eset, ki egy atyja által használt edényről inficiáltatott. De ez a többi doktorok dolga legyen. Én tudom, hogy dr. Roth és dr. Flechtenmacher urak karakteres férfiak, kik azzal a mit bizonyítottak, számot is vetettek.

Melyekkel, midőn szívesen köszöntelek, vagyok kész tisztelő hived

Dr. Kádebbé Ferencz,
ügyvéd.

Helyi és vidéki hírek.

Horváth Mihály főispán ő méltósága pár napi tartózkodásra folyó hó 22-én Vajda-Szentiván községében fekvő birtokára utazott, honnan valószínűleg e hó vége felé fog visszatérni.

Véglegesítés. A vall. és közokt. miniszter ur Csia Irén csernátfalusi áll. elemi iskolai rendes tanítónőt jelen állásában végleg megerősítette.

Vízért kér a Bolonya. A bolonyai kutakon örökös veszekedés van a víz miatt. Bizony a tek. városi tanács nagyon jól tenné, ha figyelmét a szegény bolonyai lakosságra is fordítaná. Azok is akarnak vizet inni! A borral — ha volna is pénz hozzá, — főzni még sem lehet!

Szépitő egyesület. A brassói szépitő egyesület f. hó 20-án tartotta idei közgyűlését, melyről, valamint az egyesületről általában, hosszabb cikk fekszik előtűnk. Tárgyhalmaz miatt csak jövő számunkban hozhatjuk.

Középiskolai főfelügyelők. A vallás- és közokt. miniszter az erdélyi felekezeti középiskolákhoz következő főfelügyelőket nevezte ki: Az erdélyi ref. egyházkerület főhatósága alatti kolozsvári, maros-vásárhelyi nagyenyedi és zilahi főgimnáziumokba: Páll Sándor kolozsvári; a székely-udvarhelyi és szászvárosi fő- és sepsiszentgyörgyi aligimnáziumba: Elischer József nagy-szebeni tankerületi főigazgató. Az erdélyi ágost. hitv. egyházkerület főhatósága alatti nagy-szebeni, brassói, beszterczemegyei, megyesi és segesvári fő-, szász-sebesi és szász-régeni aligimnáziumokba és a n. szebeni fő- és brassói alreáliskolába: Elischer József nagy-szebeni tankerületi főigazgató. Az unitárius egyházkerület főhatósága alatt álló kolozsvári főgimnáziumba: Páll Sándor kolozsvári; a székely-keresztúri aligimnáziumba Elischer József nagy-szebeni tankerületi főigazgató. A gör.-kel. román metropolita főhatósága alatti brassói főgimnáziumba: Elischer József nagy-szebeni tankerületi főigazgató.

Rendőri hírek. Verekedés. Tepnapelőtt d. u. a deresztői kocsmában Kovács Lajos nevű renitens munkás ittas állapotban oly botrányt idézett elő, hogy a rendőri őrzőket kénytelen volt bekísérni s rendőrileg megbüntetni. — Ittas kocsis. Vasárnap d. u. egy részeg kocsis a lövöldén alul lévő uton czéltalanul kóborolt, a nélkül, hogy a kocsiiban ülő utasoknak bajok történt volna. Egy épen arra járó rendőrtisztviselő intézkedése folytán az ittas kocsis a bakról levétetett, míg a kocsi egy a hajtásban jártas egyénre bízott.

Talált tárgy. A Nagykőhavas (Piatra Mare) tömösi lejtőjén vasárnap egy férfi-plaid találtatott, mely Adler Jakab urnál átvethető.

Sikerült gyógykezelés. Folyó évi június hó 24-én a brassói m. kir. országos szem-gyógyintézetben egy 56 éves középtermű nő jelent meg, a szemgyógyintézetbe leendő felvételét kérelmezve. Nevezett nő azt adta elő, hogy már 10 év óta nem lát napvilágot, gyermekeit csak kiskorukban látta s nagyobbik fia, a ki az időben, a mikor szemét a hártya belepte 13. éves volt, most jött Brassóba a katonaságtól. Az orvosi

tudomány azonban képes volt 21 nap alatt a szegény asszony szeméről a hályogot oly szerencsésen eltávolítani, hogy szemüveg segélyével most teljesen lát. A mint e nőnek, — a megejtett operáció után — levették szeméről a köteleket, s ő körültekintően, tapasztalta hogy láttehetségét visszanyerte, a nagy örömtől elállt szava s csak nézte a körül levőket s sóhajtozott. Ez aztán az igazi boldog perc. E nő: Mákszem Györgyné, született Opra Mária csik-szentdomokosi lakos. — Gratulálunk az ily sikerhez a szemgyógyintézetnek!

Kitiltott hírlapok. A belügyminiszter legújabb hat veszedelmes külföldi hírlapot tiltott ki a magyar korona országainak területéről. Első helyen áll ezek közt a hírhedt amerikai anarchista, Most által szerkesztett s New-Yorkban megjelenő Internationale Bibliothek. Azután két irredenta újság Olaszországból; az egyik a Parinában megjelenő Oberdank, Organo di Propaganda del Fascio per l'Italia irredenta s a másik a Velenczében megjelenő Il. Gazzettino, Giornale della democrazia veneta. Továbbá kitiltattak: a Vinonában (Amerika) lengyel nyelven megjelenő Wiarus Pismo tygodniowe dla ludu hetilap, a Pryduban (Texas) cseh nyelven megjelenő Ilovas és a Spalatobann megjelenő „Narod” című hírlap. — Kapcsolatban a kitiltó rendelettel a közlekedésügyi mi-

niszter utasította az összes postahivatalokat, hogy a nevezett hírlapokra előfizetéseket el ne fogadjanak és a szállítás közben netán előforduló példányokat haladéktalanul felettes postaigazgatóikhoz terjesszék fel.

— **A Kincsem-sorsjáték főnyereményét.** 50 000 főt, ifj. Sir Nándor, Miskolczról csak nemrégiben Budapestre költözött férfi-divatáru kereskedő nyerte meg, a ki egy bankház utján az összeget már fel is vette.

— **Kerékpár a táviró szolgálatában** Szentes Imre állami vállalkozó s a fővárosi táviratkihordás bérlejtje a kerékpár alkalmazását vette tervbe, a melylyel e napokban már is jó eredményű kísérletek történtek. Van remény rá, hogy a közlekedési miniszter megengedi a kerékpár alkalmazását.

Nyilvános köszönet. A fehéregyházi, illetőleg segésvári „Petőfi emléke” alaptőkéje javára a Székely-Udvarhelyen 1887. évi június hó 18-án rendezett hangversenyen befolyt 167 frt 41 kr tisztajövedelmet dr. Török Albert bizottsági elnök és dr. Vajda Emil bizottsági jegyző urak hozzánk beküldötték, mely összegért kedves kötelességünknek ismerjük egyetünk nevében hálás köszönet mondani. — Ségésvárt, 1887. július 12-én. Macza György, egyleti pénztárnok. Babocskay Zsigmond, egyleti ellenőr.

A kolera Olaszországban. Cataniából jelentik, hogy a kolera már állandó. A legutolsó 24 órában 34

haláleset fordult elő. A lakos-ág és a sajtó a kolera eddig a viuek 17 helyén lépett föl, névszerint Taormina, Reggio, Cimbali, Ad rno, Paterno, és Fracosorteban, hol néhány óra alatt 15 koleraeset fordul elő két halálozással. A babonás nép között számos erőszakosság fordul napoként elő, a halóságok és orvosok fenyegetett helyzetben vannak. A sziget több helyén rablóbandák alakultak.

Szerkesztő postája.

Maros-Illye. Fogadjátok üdvözlőnként annyi idő múlva. Lám, győztök a jobb.

Ilám. A költeményekről még nem mondhatunk véleményt, de ha netán bevalának is, akkor is nagyon soká kellene várnia, mert már közlésre elfogadott közleményekkel tulságosan el vagyunk látva. — Becsés tudósításait nagy köszönettel vennők, de csak valódi neve bizalmas közlésével.

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. július hó 23-án.

Román papírpénz à 20 frankos	8.60 vétel	8.63 eladás
ezüstpénz à 20	8.60	8.62
Napoleon d'or (aranypénz)	10.—	10.02
Török lira	11.30	11.32
Arany	5.90	5.92
Orosz papírrubel	110.—	111.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szerényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 225.—1887. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a közhalmi kir. járásbíró 133./1887. számú végzése által Nágó Zsigmond javára Alsó-Rákos község ellen 120 frt tőke, ennek 1885. évi augusztus hó 15-ik napjától számított 6%-os kamatai és eddig összesen 12 frt 35 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kilégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 355 frtra becsült, bikák és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladának.

Mely árverésnek a közhalmi kir. járásbíró 1103./1887. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagy is Alsó-Rákos községében, a község házában leendő eszközölésre az 1887. évi július hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. törvény cikk 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, becárón alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. törv. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólikt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Köhalom, 1887. július hó 14.

Ifj. Zachariás Kristóf,
kir. bírósági végrehajtó.

(313) 1—2

A ki kétségben van a felett,

hogy a hírlapokban feldicsért gyógyszerek közül melyiket használja betegsége ellen, az írjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetnek Lipcsébe s kérje a „Betegbarát” című röpiratot. E könyvecskében nemcsak a legjobbaknak bizonyult háziszerek vannak részletesen ismertetve, hanem

betegségekről szóló jelentések

is olvashatók. E jelentések mutatják, hogy igen sok esetben egy egyszerű háziszér is elegendő arra, hogy meg a látszólag gyógyíthatatlan betegség is szerencsésen elhárítható. Ha a betegnek a megfelelő gyógyszer rendelkezésére áll, akkor még súlyos baj esetén is gyógyulás várható, s ez okból egyik betegnek sem kellene a „Betegbarát” megrendelését elmulasztani. E figyelemreméltó könyvecské segélyével sokkal könnyebben választhatja meg a szükséges gyógyszert. A röpirat megküldése a megrendelőnek költségébe nem kerül.

250 hektoliter 1884-iki bor,

hektoliterenként 9 frtjával kapható Rideli Ferencz-nél, Medgyesen.

Ugyanitt bérbe vehető egy teljesen üres, álló hordókkal ellátott pincze évre 40 frtért.

En, Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam fölaltatott keñes 14 havi használata után nyertem. bizonyítom, hogy e szer megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőrt, — uraknál elősegít egy teljes erős szakállnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvjá a korai öszüléstől a legmagasabb korig. — Egy köcsög ára 50 kr, 1 frt, 2 frt. Postával küldés napoként a pénz előleges beküldése v. posta-utánvétel mellett az egész világba.

CSILLAG ÉS TÁRSA

(278) Budapest, 3—20
király-utca 26. szám alatt.

Szám 5918.—1887. alisp.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium az 1887. évi július hó 8-án kelt 22706. számú rendeletével a Sárkány—Törösvári hadászati út 51—52. klm. szakaszán lévő Simonipatak hídja helyreállítását 3010 frt 49 kr, a Sárkány—Törösvári hadászati úton Uj-Tohányban lévő Turcu pataki híd helyreállítását 4113 frt 81 kr, és a Sárkány—Homoródi út 12—13. klm. szakaszán lévő alsó-kománai híd helyreállítását 3707 frt 98 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fenti említett munkálat fogarati

sitása céljából az 1887. évi augusztus hó 2-ik napjának d. e. 10 órájára a Fogaras vármegyei alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtlók felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bálnapénzzel ellátott zárt ajánlataikat minden műveletre külön-külön a kitűzött nap

d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a fogarasi magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Fogaras, 1887. július 16-án.

Gramon Dániel,
alispán.

(310) 3—3

Pserhofer J. gyógyszerháza

Bécsben, Singerstrasse Nro. 15.

„zum goldenen Reichsapfel“ czim alatt.

Vértisztító pilulák, ez előtt „Általános pilulák“ nevezete alatt, teljes joggal megérdemlik ez utóbbi elnevezést, — mert ugyancsak alig létezik egy nyavalya, melyben e pilulák csodaszerű hatásukat már ezerszer be nem bizonyították volna. A legmáskasabb esetekben, melyekben más gyógyszerek eredmény nélkül lettek használva, e pilulák által számtalanszor s rövid idő alatt teljes kiiggyógyulás lett elérve. — Egy doboz 15 pilulával 21 kr, egy tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr, bérmentetlen utánvétellel való küldetésnél 1 frt 10 kr.

Az összeg előleges beküldése ellenében bérmentesen küldve egy tekercs pilulát 1 frt 25 kr, két tekercs 2 frt 30 kr, három tekercs 3 frt 40 kr, négy tekercs 4 frt 40 kr, öt tekercs 5 frt 20 kr, tíz tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldhetik.)

Számtalan levél érkezett, melyekben e pilulák fogasztói a legkülönbözőbb súlyos betegségekből kiiggyógyultak egészségük elnyerésért hálaalkalmukat kifejezést adnak. — A ki csak egyszer is próbát tett e pilulákkal, azokat tovább ajánlja.

A sok hálanyilatkozatok közül néhányat ide iktatunk:

Leongang, 1883. május 15.

Igen tisztelt uram! Az ön pilulái valóban csodahatásúak; nem olyanok ezek, mint sok más földesért szer, hanem valóban segítenek és pedig csaknem minden bajban. A husvára megrendelt pilulákból a legtöbbet barátaim s ismerőseim közt osztottam el, s mindegyiknek használtak, sőt agkorban álló és különféle bajokban szenvedők is, — ha nem is nyerték vissza tökéletesen egészségüket, de tetemes javulásban részesültek s folyton használni kívánják a pilulákat. Azért kérem, küldjön nekem ismét 5 tekercsrel. Fogadjátok tőlem s mindazoktól, kik már azon szerencsében részesültek, hogy az ön pilulái által egészségükhöz jutottunk, legmélyebb hálaalkalmukat kifejezést.

Dentinger Márton,

Bécs-Szt. György, 882. febr. 16.

Igen tisztelt uram! Az ön piluláért nem bírom hálámat elegendőképpen kifejezni; — mert nóm, ki már évek óta a miserere nyavalyában szenvedtem, Isten segítségével mellett az ön vértisztító labdacsi által lett kiiggyógyítva, s ha csakugyan még most is kell nekem né-

melykor a pilulákból bevennie, egészsége mindamellet annyira helyre van állítva, hogy frissült erővel teljesítheti minden foglalkozását. Ezen köszönetem nyilvánítását kérem a sinlődők javára felhasználni, s egy szerszámot nekem ismét két tekercs pilulát és két drb. kínai szappant küldeni. — Kiváló mély tisztelettel.

Novák Alajos, főkéntész.

Bécs, 1881. február 20-án.

Tekintetes ur! Feltéve, hogy az ön gyógyszer mind oly hasznú, mint az ön híres fagybalszám, mely családomban több avult fagydag gyors eltávolítását eredményezte, — az ugynevezett „Általános“ gyógyszerek ellen táplált bizalmatlanságom mellett is elkölttem magamat az ön vértisztító pilulát használni, hogy ezen apró golyócskák segítségével sok évig tartó aranyeres bajomat bombázhasam. Nem mulasztatom el tehát önnek bevallani, hogy régi bajom s golyócskák használata után tökéletesen el van hárítva, s én ismerőseim körében e pilulákat nagyon ajánlom. Azt sem ellenzem, ha ön jelen soraimat — de nevem kivételével — nyilvánossá teszi.

Mély tisztelettel

C. v. T.

Fagybalszam, Pserhofer J.-tól, sok év óta fagydagok elleni legbiztosabb szernek elismervé, szintgy igen ajánlatos avult sebek ellen is. — Egy köcsög ára 40 kr.

Élet-essencia, (prágai cseppek), romlott gyomor, rossz emésztés, s mindenféle alult bajok elleni kitűnő házi-szer. — Egy üveg ára 20 kr.

Utifü-lé, közönségesen ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, göreshurut stb. ellen. — Egy üvegcse ára 50 kr.

Amerikai köszvény-keñőcs, legjobb szer bármely köszvényes és rheumatikus bajokban, inszagatásban, ischiában, fülzagatásban stb. — Egy tekercs 1 frt 20 kr.

Havasí növény-likör, Bernhardt W. O.-tól. — Ára egy üvegnek 2 frt 60 kr; fél üveggel 1 frt 40 kr.

Szem-essencia, dr. Romershausen-tól. — Egy üveg 1 forint 50 krajczár.

Görvély-balszam, biztos szer a golyva ellen. — Egy üveg ára 40 kr.

Tannoehin-pomádé, Pserhofer J.-tól. Évek óta növesztő szerek között a legjobbnak lett elismervé. — Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, vágás és szúrás által származott sebeknél, mindenféle elfajult daganatoknál, elavultaknál s időnként felkádaknál is a lábakon, körömméregnél, sebhely-s és gyulladt emlőknél s hasonló bajokban gyógyító hatása számtalanszor bebizonyult. — Ára egy köcsöggel 50 kr.

Általános tisztító-só, Bulrich A. W.-tól. Ez egy kitűnő házi-szer a megzavart emésztés következményei, mint fejtájás, szédülés, gyomorgörés, felbőgés, aranyeres bajok, dugulás stb. ellen. — Egy csomag 1 frt.

Ferenczpálinka, sós vagy sótalan. Soknemű bajokban mint hasznos házi-szer ismeretes. — Egy üveggel 60 kr.

Lábizzadás elleni por, eltávolítja a lábizzadást s az ez által keletkező kellemetlen szagot; ártalmatlan szernek van bebizonyult. — Egy doboz 50 kr.

Mindenmü hasonszenvi gyógyszerek készletben tartatnak.

A fenn nevezett készítményeken kívül még minden bel- és külföldi lapokban hirdett gyógyszerészeti különlegességek is készletben vannak; minden netalán raktáron nem lévő cikkek kívánatra pontosan s legolcsóbban megszerzettnek.

Postai küldeményezések az összegnek előleges beküldése mellett vagy postai utánvétellel leggyorsabban teljesíttetnek.

Az összegnek előleges beküldésénél (legalkalmasabb az utalvánnyal való küldés) a postabér jóval olcsóbbra esik, mint az utánvételnél.

A fenn kitett különlegességek legtöbbje **Budapesten Török József** gyógyszerész urnál — Király-utca 12. szám alatt — is kapható. (95) 8—12